

**Громадська організація
«Південна фундація педагогіки»**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ
учасників міжнародної
науково-практичної конференції**

**«ДОСЛІДЖЕННЯ РІЗНИХ
НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ
ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ»**

15–16 листопада 2019 р.

ЧАСТИНА II

**Одеса
2019**

УДК 159.9+37.01(063)
Д70

Д70 **Дослідження різних напрямів розвитку психології та педагогіки:** Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (15–16 листопада 2019 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2019. – Ч. 2. – 132 с.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 159.9+37.01(063)

© Автори статей, 2019
© Південна фундація педагогіки, 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 9. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Андренко Л. С.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЗОБРАЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ
НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ 7

Головко Н. І., Перинська С. Ю.

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ УПРАВЛІНЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ 11

Зарівна О. Т.

ОЗНАЙОМЛЕННЯ СТУДЕНТІВ З АКАДЕМІЧНИМ ЧИТАННЯМ
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ 15

Капінус О. С.

ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТЕКСТНОГО ПІДХОДУ
ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ 18

Карабцова В. Т., Нечитайло Л. Г.

СТВОРЕННЯ ЕКОЛОГО-РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА
В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ 22

Коваленко О. В.

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОГО СУПРОВОДУ
(ГІДІВ-ЕКСКУРСОВОДІВ) 27

Корчак А. В.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ
ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ
У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 29

Meleshko I. V.

CURRENT TRENDS IN NON-FORMAL ADULT EDUCATION 33

Нечитайлок А. В.

ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ РЕАБІЛІТАЦІЇ
СОЦІАЛЬНИМ ПЕДАГОГОМ У РОБОТІ З НЕЗРЯЧИМИ
І СЛАБОЗОРИМИ ДІТЬМИ 36

Орду К. С.

ВИЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ 40

Приходько Д. С., Медкова О. М.
ДО ПИТАННЯ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ ТА ПРОФЕСІЙНОГО
САМОВИЗНАЧЕННЯ МОЛОДІ..... 44

Рогозянська Т. П.
ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ
ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ДІТЕЙ
СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 47

Столярова А. А.
ПОПЕРЕДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СИРІТСТВА
В УМОВАХ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ..... 50

Харитоновна С. М.
ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА
ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ
ПОЧУТТІВ У ПІДЛІТКІВ 54

Харко В. В.
ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ УЧНІВ..... 57

СЕКЦІЯ 10. ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ. СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ

Абубакірова В. А.
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КЛЮЧОВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ
(СПІЛКУВАННЯ ДЕРЖАВНОЮ (І РІДНОЮ У РАЗІ
ВІДМІННОСТІ) МОВАМИ)..... 61

Аніщенко В. О.
СПЕЦІАЛІЗОВАНІ ТРЕНІНГИ ЯК ЕЛЕМЕНТ
СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ОФІЦЕРІВ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ..... 65

Бурова В. В.
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ..... 69

Квакуш Є. А.
ПЕДАГОГІЧНІ ЗАДАЧІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА
ВИЩОЇ ШКОЛИ 73

Kvitka A. S. USING MODERN PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES WHILE TEACHING ENGLISH LANGUAGE TO FUTURE OFFICERS OF THE STATE CRIMINAL AND EXECUTIVE SERVICE OF UKRAINE	77
Липчанко-Ковачик О. В., Мартин Н. В. КОНЦЕПТ ЯК ОДИНИЦЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ.....	81
Nazarenko I. M. MOTIVATING FACTORS WHILE TEACHING ENGLISH TO FUTURE SOFTWARE ENGINEERS.....	84
Новосадова С. А. ДО ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ.....	85
Соболь Н. М. ЯКІСТЬ ПЕРЕКЛАДУ І ЯКІСТЬ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПОСЛУГИ	91
Тарасевич С. М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТФІЛЬМІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	92
СЕКЦІЯ 11. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ	
Бондарик М. В. НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТОК ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ НА ЗАНЯТТЯХ РУЧНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ В ЗДО	97
Винничук М. Д., Власій О. О., Гладкий А. І. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СЕРЕДОВИЩА APP INVENTOR ПРИ ВИВЧЕННІ ІНФОРМАТИКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ.....	101
Деркач М. А. ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ ПІД ЧАС ТРЕНІНГОВИХ ЗАНЯТЬ, СПРЯМОВАНИХ НА РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПСИХОЛОГІВ.....	105
Загалевиц В. Л. СПЕЦИФІКА ЗАСТОСУВАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНО- ІНДИВІДУАЛЬНОГО МЕТОДУ ГРУПОВОЇ РОБОТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН.....	108

Матохнюк Л. О., Боровик Л. В., Вальчук О. А. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ІНЖЕНЕРНИХ ЗАДАЧ НА ЗАНЯТТЯХ З ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ.....	112
Першко С. М. МЕТА І ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ.....	117
Тамаркіна О. Л., Байдак Л. І. САМОСТІЙНА РОБОТА – ШЛЯХИ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ СТУДЕНТІВ.....	120
Федосенко О. Ю., Коленіченко Т. І. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ В СУЧАСНОМУ ТРАНСФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	124

4. Дегтяренко Т. М., Вавіна Л. С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: Навчальний посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 302 с.

5. Солнцева Л. И. Современная тифлопедагогика и тифлопсихология в системе образования детей с нарушениями зрения / Л. И. Солнцева. – М.: Полиграф-Сервис, 1999. – 180 с.

6. Тулашвілі Ю. Й. Технологічні аспекти комп'ютерного навчання людей з вадами зору / Ю. Й. Тулашвілі. – Луцьк: ВМА «ТЕРЕН», 2010. – 264 с.

7. Leshchuk, H. (2017). Possibilities of psychosocial rehabilitation in social work with people with disabilities, *Social Work and Education*, Vol. 4, No. 1., pp. 60-69

Орду К. С.

аспірантка кафедри педагогіки

*ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна*

ВИЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ

Формування інформаційно-комунікативної компетентності в контексті становлення майбутнього сімейного лікаря потребує обґрунтування форм, методів і середовищ професійної підготовки студентів до виконання лікарської діяльності, педагогічних умов досліджуваної компетентності у стрімкому потоці технологічного прогресу в Україні.

Визначення сутності та структури інформаційно-комунікативної компетентності фахівця були предметом наукових розвідок таких дослідників, як: А. Бочевар, Л. Дідух, Н. Качалова, Н. Клещенко, А. Савченко, Є. Софінська та ін. Проте повної та вичерпної характеристики педагогічних умов формування ІКК саме майбутніх сімейних лікарів у процесі професійної підготовки окремим дослідженням не було здійснено.

Уважаємо, що інформаційно-комунікативна компетентність сімейного лікаря – це інтегрована якість особистості, що включає сукупність професійних якостей, в основі яких лежать знання, вміння і навички в галузі освоєння нових інформаційних технологій, а також досвід їх застосування в професійній діяльності; засвоєння фахівцем загальної практики – сімейної медицини правил і норм усної і писемної мови, уміння користуватись ними в лікувально-профілактичному процесі.

У педагогічній і психологічній літературі категорія «умова» трактується як видова категорія відносно до родових понять «середовище», «обставини», «стан», що розширює сукупність об'єктів, які необхідні для виникнення, існування та зміни педагогічної системи.

У словнику професійної освіти дефініцію умови подано як сукупність динамічних природних, соціальних, зовнішніх і внутрішніх чинників, що впливають на фізичний, психічний, моральний розвиток людини, його поведінку; виховання і навчання, формування особистості [4, с. 26].

Узагальнюючи різні підходи до визначення категорії «умова», ми будемо дотримуватися думки, що «умови» є сукупністю об'єктів, властивостей і відносин, які сприяють реалізації наявних можливостей. У межах започаткованого дослідження важливо з'ясувати семантику поняття «педагогічні умови».

Феномен «педагогічні умови» розглядається науковцями як сукупність методів, форм, можливостей здійснення процесу навчання, що забезпечує досягнення поставлених цілей, як особливості організації навчально-виховного процесу, що детермінують результати виховання, освіти та розвитку особистості, як сукупність різнопланових соціально-педагогічних і дидактичних чинників, процесів, обставин, необхідних і достатніх для виникнення та раціонального стійкого функціонування або зміни певної педагогічної системи [1, с. 53].

Підходи науковців до визначення поняття «педагогічні умови»

Значення поняття	Автори
1	2
Цілеспрямований відбір, конструювання й використання елементів змісту, методів навчання й виховання для досягнення дидактичних цілей	В. Андрєєв
«Чинники (обставини), від яких залежить ефективність функціонування педагогічної системи»	Ю. Бабанський

1	2
«Обставини, від яких залежить і на основі яких відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується активністю особистості»	Л. Загребельна
«Взаємопов'язана сукупність обставин, засобів і заходів у педагогічному процесі, яка сприяє ефективній професійній підготовці майбутніх фахівців»	К. Касярум
«Сукупність об'єктивних можливостей змісту, форм, методів і прийомів підвищення ефективності навчально-виховного процесу і матеріально-просторового середовища, що забезпечують успішне вирішення поставлених і проєктованих у дослідженні завдань»	А. Найн

На думку Р.Слухенської, сутність педагогічних умов полягає в синтезі об'єктивних можливостей змісту освіти, методів, організаційних форм і матеріальних можливостей, які сприяють розв'язанню поставлених педагогічних завдань [4, с. 26].

Науковці серед педагогічних умов розглядають організаційно-педагогічні (О. Гаврилюк, Д. Горобець, І. Серета, Б. Чижевський та ін.), соціально-педагогічні (І. Карпова, Я. Кічук, М. Чайковський та ін.) та психолого-педагогічні умови (С. Мірошник та ін.). Б. Чижевський вважає, що організаційно-педагогічні умови – це функціональна залежність системи компонентів педагогічного явища від комплексу явищ та об'єктів (речей, їх станів, процесів, взаємодій) у різних їх проявах.

Т. Шмоніна, І. Глухов зазначають, що педагогічні умови включають до своєї структури такі компоненти: нормативна база, зміст освіти, матеріально-технічна база, технології навчання, навчально-методичне забезпечення, міжособистісна взаємодія учасників навчального процесу і психологічний мікроклімат. Від вибору тих чи інших компонентів і їх

взаємодії залежить ефективність досягнення поставленої мети навчально-виховного процесу [6, с. 68].

В. Назарук стверджує, що педагогічні умови в контексті формування культури здоров'я майбутніх лікарів – така сукупність факторів, які покращать освітній процес професійної підготовки студентів-медиків з урахуванням здоров'язбережувальної діяльності [3, с. 124].

А. Тітова педагогічні умови формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх сімейних лікарів об'єднує у такі групи: організаційно-процесуальні: навчальний план підготовки, графіки освітнього процесу, розклад занять, матеріально-технічне забезпечення, визначення критеріїв рівня професійної компетентності; відбір змісту навчальних занять, інтеграція різних тем, розробка веб-орієнтованого інтерактивного навчально-методичного забезпечення дисциплін; форми, методи і засоби навчання студентів і оцінки успішності; психолого-педагогічні: здійснення діагностики особистісного розвитку студентів, визначення критеріїв, показників, рівнів сформованості компетентності майбутніх сімейних лікарів. мотиваційно-саморегуляційні: встановлення оптимальних умов для формування мотивації у студентів [5, с. 323].

Отже, під педагогічними умовами будемо розуміти спеціально створені обставини, спрямовані на формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх сімейних лікарів і передбачають набуття студентами необхідних теоретичних знань, розвиток особистісних і професійних якостей.

Таким чином, до основних психолого-педагогічних умов підготовки майбутніх сімейних лікарів нами віднесено:

1. Інтеграція знань (гуманітарних і фахових дисциплін) щодо інформаційно-комунікативної взаємодії майбутніх сімейних лікарів.
2. Насичення освітнього процесу інтерактивними методами навчання.
3. Актуалізація досвіду професійної комунікації майбутніх сімейних лікарів у позааудиторній діяльності.

Перспективами подальших наукових розвідок є теоретичне обґрунтування педагогічних умов і їх експериментальна апробація.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуменна І.Р. Педагогічні умови та модель підготовки майбутніх лікарів до професійної комунікації. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. Львів, 2016. С. 53–60.

2. Масліч С.В. Педагогічні умови формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх агентів з організації туризму у професійно-технічних навчальних закладах. *Педагогічні науки*. Херсон, 2017. С. 79–83. http://lib.iitta.gov.ua/708531/1/Ped_nauky_77_2.pdf

3. Назарук В. Л. Педагогічні умови формування культури здоров'я майбутніх лікарів / В. Л. Назарук // *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. 2014. Вип. 34. С. 124-126.

4. Слухенська Р.В. Педагогічні умови формування духовно-творчого потенціалу майбутніх лікарів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2014. Вип. 38. С. 302–309. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2014_38_43

5. Тітова А. Формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8602/1/Titova.pdf>

6. Шмоніна Т.А., Глухов І.Г. Сучасні підходи до розуміння поняття «Педагогічні умови». *Педагогічні науки*. Херсон, 2011. Вип. 59. С. 66–70.

Приходько Д. С., Медкова О. М.
викладачі кафедри англійської мови
технічного спрямування № 2

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

ДО ПИТАННЯ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ ТА ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ МОЛОДІ

Професія завжди є невід'ємною складовою життєдіяльності кожної людини та впливає не лише на її особистий добробут як індивіда, але також і на розвиток людства в цілому. Тому питання, що стосується вибору майбутньої професії серед населення, зокрема молоді, повинно бути одним з ключових пріоритетів політики розвитку для будь-якої держави. Як результат, виникає постійна потреба в пошуку, розробці, апробації та впровадженні ефективних методик та заходів профорієнтаційного характеру.